

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeldy's. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.

Nyílt tér: soronként 20 fill.

Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő
Kéziratokat nem adunk vissza.

A gyermekvédő Liga.

Szerte az országban megindult a mozgalom a közeledő gyermeknap mentől nagyobb sikere érdekében. Ez az egyesület olyan nemes és szükséges célt tűzött maga elé, hogy ez a cél megérdemli azt az óriási sikert, amit rövid két év alatt elért. Olyan eredményre, munkásságra néz vissza e két év alatt a Liga, amely nemesak nálunk, de talán a külföldön is páratlan a maga nemében.

A gyermekvédelem hazánkban nagyon elhanyagolt állapotban volt. Egy olyan nemesen érző szívű lángésznek kellett kormányra jutnia, mint Széll Kálmán, hogy megalkossa a gyermekvédelmi törvényeket. E törvényekben kimutatta, hogy nem jótékonyági aktus ez, mert hiszen joga van a gyermeknek az állam védelmére. A gyermekek elhanyagolt voltát legelső sorban is az óriási halandóság mutatta. Andrassy gróf megértette Széll Kálmán intencióit és nálunk szokatlan energiával látott hozzá a gyer-

mekevédelem rendbehozásához. Ezen felbuzdulva 1906. febr. 26-án megalakult a gyermekvédő Liga, amely rövid 2 év alatt, a belügyminiszteriummal egyetértve oly tökéletességre vitte a gyermekvédelmet, hogy a külföld is példát vesz róla. A német és olasz törv. hatóságok mintául veszik a magyar gyermekvédelmet.

De lássuk a Liga két évi működését. Tagsági díjakat nem szed, aki bármi csekélységet adakozik, tag lesz. 1906. ápr. 1-2-án tartották az első gyermeknapot, amihez 63 törvényhatóság és város csatlakozott és a bevétel 38 ezer korona volt. 1907. április 1-én és 2-án már az egész ország részt kért magának a gyermeknapból és hallatlan eredménye lett. Két napi bevétel 13 kor. híján 100,000 kor. volt!

Az első gyermeket 1906. május 28-án vették gondozás alá Szegeden. Azóta egyetlen nap sem múlt el anélkül, hogy gondozás alá kerülő gyermek ne lett volna. Az első ténykedés a külföldi illetőségű apa árván maradt ma-

gyar gyermekeinek a külföldre vitelének megakadályozása volt. Az idegen apa és magyar anya, idegen honosságu árváit nem engedi a Liga külföldre vinni közellátásra az apa szülőhelyére, hanem ő veszi gondozásba és két év alatt 168 ilyen gyermeket mentett meg a házának.

Még eddig minden egyes bejelentett esetben tudott a Liga segíteni. 927 gyermek van jelenleg saját gondozásában és 3840 esetben járt közben más egyesületnél, sikerrel. Elhelyezett gyermekeket jó nevelőszülőknél, de kórházban is számtalant, továbbá siketnéma intézetben, vakok, nyomorék gyermekek otthonában, cselédképzőben, ipariskolában, gimnáziumban, sőt zeneakadémiában is. Érdekes, hogy egyik védenca ma híres, berlini énekművésznő. Beteg gyermekeket gyógyfürdőkre küld Lipikre, Görgénysóaknára. Edelsheim gyulai gróf telepén Felsőelefánton 20 fiu, 20 leány van nyárra elhelyezve, báró Bornemiszszauál Szilágycsehen 8 fiu.

TÁRCA.

RÉSZVÉT, JÓTÉKONYSÁG.

A „Gyermekegység” 1908. április hó 5-én tartandó matinéja alkalmából írta: Halmy Gyula.

A lét viharzó, nagy tengerén
Egy tűnő hab csak életünk!...
Ma még öröm mosolygó reánk,
Holnap talán már elveszünk!...
Ne kérkedj hát te: por, te ember!...
Mi itt van minden: füstgomoly.
A rang, gazdaság tűnő álom:
A mindenségben összefoly!...

Van sok család, melynek körében
Ma még munka, áldás tanyáz,
S a gyermekek pajzán kedvétől
Oszlik a gond, vidul a ház.
A derültégből észrevétlen
A lángostor sokszor lecsap
S a család mosolygó egéről
Gyász lepelben száll le a nap.

Az özvegyet, tudatlan árvát

Meglepi a gond, küzdelem,
Melynek rögös, tövises útján
Síró panasz, bu, gyom terem.
Egy baj kevés, mert jó a másik,
Az özvegy kezét tördeli,
Bele fog ebbe, majd meg abba...
De egy sem sikerül neki!...

Elveszti lélekjelenlétét!...
Majd jön a bűn, a kárhozat
S ha sikerül, a nőt elejti
És néki gyógyirt osztogat.
Földvidul a ház egyidőre,
Hetéra vígan ünnepel,
Csak azért, hogy a végpusztulás
Nagyobb erővel fűdje el!

Egy másik nő meg szenved és tűr!...
A sáttánnal bírokra kél,
És ennek az ég szent irtalma
Küzdés után: áldást ígér.
Ha a halál, irtalmas isten
Végkép lezárja is szemét,
A kis árvákból elhagyatva
Nem lesz koldus, nem lesz szemét!

A jótékonyág és a részvét
Jutalmazza a szenvedőt,
Eloszlatja a but, a gondot,
Nélküldözést és szemfedőt.
Fölkarolja a szegényt, árvát,
Teremt egy újabb életet:
Baldogságot, vidám családot,
Mely elüzi a zord telet!

A virág hervad, bus kelyhében
Ott sötétkodik a halál,
Mely minden jó lelket megindít,
Mélyen sebez, szíven talál,
De benne van a virulás is,
S ez újabb életet jelez.
Ölelkezik bölcső, koporsó
Az életben oh így megy ez!...

Ez erdős, völgyes szép vidéken,
Hoi részvét könye egyt foly
Derűt, jótékonyágot fakaszt
A csengő pénz, a vig mosoly.
Összejövünk, hogy dal, zenevel
Törüljük le a könnyeket,

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulózis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájco)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

Betegeket gyógyszerrel, műlábbal, kútszerrel, műszemmel látott el. Oly családoknál, hol az apa jóra való, de nem kap munkát — ad a Liga. Iparengedélyt szerez, árut, gépeket ad. Érdekes, hogy az ilyenek pontosan törlesztik a kapott áruk részletárait a Ligának. Segélyt ad az elhagyott a szülőasszonyoknak, kitűnő tanulókért a tandíjat kifizette oly esetekben, midőn a szülők nem tudtak fizetni és a fiut emiatt kizárták volna. Tüdővész és görvélykóros gyermekeket szanatóriumokban helyeztet el. És ne higgyük, hogy legtöbb fővárosit védene. Nem. A vidék sokkal jobban igénybe veszi a Ligát mint Budapest, sőt 19 egyesületet is segélyezett már összesen 13,000 K-val.

Most egy óriási célt tűzött ki a Liga: A züllött gyermekek megmentését. E célból Szeged mellett egy magyar falut épít, széles utcákkal, pavillon rendszerben. A faluépítés bokréta ünnepe dec. 13-án ment végbe. A falu közepén van az igazgatóság, iskola, templom. Minden házban egy tanító a feleségével lakik és 15 javítani való gyermeket kap, ezekkel egy családot alkot. E nagyszabású, remek terv kivételére Szeged városától 20 hold földet kapott, a Fehérkereszt egyesülettől 40000 K-át, a Szeged—Csongrádi Takaréktól 20000 K-ás alapítványt kapott, az építkezés nagyban halad.

A magyarságot a tengerészet felé is irányítja a Liga. A csavargást kedvelő fiukat, eddig ötöt elhelyezett hajón, 10 pedig most fog a „Turul“-ra

meenni inasnak. Szándéka a Ligának egy iskolahajót teremteni 80 gyermek befogadására. A züllött gyermekek közül rákoskereszturi intézetében 30 fiu., Kőbányán 20 leány van. Sopronban 20 fiu., itt tavaszra még 30 fiut vehetnek fel. Az inasnak adott, vagy bárhol elhelyezett gyermek védnököt kap a Liga ottani tagjai közül, aki állandóan felügyel reá. A belügyminisztertől is nagy szubvenciót kap ez az egyesület. Hogy mily arányu a munka, legjobban mutatja, hogy csak posta portóra 11000 K-át költött a Liga. Eddigi bevétele 308000 korona, kiadása 110000 ezer kor. volt. Vagyona 207000 korona. Ehhez jön, hogy legutóbb másfél hónap alatt 151 ezer korona alapítványt kapott. Szilányi Ernő trencsényi földbirtokostól egy kastélyt 80 ezer korona értékben, a züllött gyermekek otthonául, 70 ilyen gyermek befogadására. Nákó Sándor gróftól 25 ezer kor., a soproni Szeretetház egyesülettől 26 ezer koronát.

Ime, a lehető legrövidebben előadva ez az „Országos Gyermekvédő Liga“ melynek az a célja, hogy a társadalmat felrizza lethargiájából, hogy a gyermekvédelem nem irgalmaság, hanem szociális kötelesség!

Fogaras bizonyosan részt kér magának a jószívűségéből és ez évben fokozottan veszi ki részét a kötelesség teljesítéséből.

Halmy Gyula.

A fogarasi lawn tennis-klub vázlatos története.

(Évi jelentés a klub működéséről.)

Már az 1905. év folyamán penditette meg Héjas Pálné és Benedek Arthurné azt az eszmét, hogy a „Tennis“-sport Fogarason is meghonosíttassók. Az ő sürgető kérésükre akadtak vállalkozó sportbarátok, kik az előkészítő lépéseket 1906. év tavaszán megindították. Mindenek előtt a hely iránt kellett elhatározásra jutni. Több ízben tartott megbeszélés és helyszíni szemle után, többség a városligetet fogadta el, hol a játéktér berendezésére megfelelő hely kínálkozott is, — melynek — a tulajdonos várostól való megszerzése — volt most a cél. Közbe folyt a taggyűjtés. A fentnevezett hölgyeken kívül — kik a buzditás szerepét vitték — Resch Aurél, Virágh Károly és Zalai János toboroztak híveket, tagokat ennek a nemes sportnak, közönségünk szívesen állt mellénk s buzditó volt, hogy azok is, kik alig hogy városunkat ismerték — az elsőként támogatták társaságunkat.

Midőn már mintegy 30—40 aláíró tag által a klub megalakulása biztosítva volt, meg kellett kezdeni a pálya berendezését, illetőleg létesítését. Megjelentünk tehát kérésünkkel a városnál a már kiválasztott hely átengedése ügyében. Az ügy a községi gyűlés elé került, itt azonban a kért hely ügye egy szavazattal kisebbségben maradt, azzal a megjegyzéssel, hogy a pálya részére ugyan csak a városligetben — más helyet nézzen a társaság, miután az a gyűlés megokolása szerint iskolás gyermekek játszóhelyéül szolgál.

Ezen sikertelenség azonban nem kedvetlenítette el a társaságot s miután a tervbe vett helynél alkalmasabb nem kínálkozott, másrészt mivel a gyermekek a játékkban semminemű rövidséget nem szenvednek a hely igénybevétele miatt a területet a város-

Melyek itt-ott tán káromolva
Ostromolják a nagy eget.

A kunyhókban, az utcasarkon
Sok ismeretlen szem nevet,
És áldják azt, ki e megyében
Rendezte ezt az ünnepet.
A gyermekliga égi karként
Hozsánát zengedez felénk
S e tiszta, szüzi, szent fohásztól
Ujult életre kél megénk! . . .

Mi pedig ott, kik egybegyűlünk
Még könnyebbülve távoznak,
Hogy a gyermekliga oltárán
Felléréinkkel áldozunk.
A sok kis árva atyja, anyja
Az égből áldást szór le ránk,
S mi hirdetjük, hogy szíveinkben
Jó tékonyság a vesztaláng! . . .

Elmélkedések farsang végén.

— A „Fogaras és Vidéke“ eredeti tárcája. —
Írta: Kaja-busz.

Őszinteség pazarlás nélkül mondhatom, hogy rám nézve immár a bálók első rendű unalmi tényezőik. Cudar, filozofáló szempontból tekintem azokat. Pedig néhány tiz évvel ezelőtt magam is elmulatoztam, el-táncoltam a leányokkal és a mulatságunkat átézővőgettük a szerelem csillogó arany-szálaival. De hát ez akkor volt, mikor még

a méz is édesebb, a só is sósabb volt. Hanem az ember gyalázatosan el tud változni évei multával. Most már a szentséges éjjeli nyugalmat, az egyhuzamban tartó nyolc órai alvást többre becsülöm a legfényesebb Lauritsch termeiben való bál gyönyöreinél s azt vallom — pedig nincs igazam, — hogy akik reggeli tejkihordás idején mennek haza, azok a megfigyelő osztályba valók.

Mert bálnak lenni kell. Amint van évenként baromfiakiállítás, gyümölcskiállítás, virágkiállítás, úgy kell lenni leánykiállításnak is. És erre valók a bálók, ahol a lányok valami átlátszó szövetből készült ruhában jelennek meg. Amely ruha megérdemli az egész férfi nem háláját azért a kevésért, amit megmutat és azért a sokért, amit elárul. Minden leány kevesli azt, amit a természet-től kapott. A természetes leányszépség belegöngyölitve, körülfogva, földiszitve és öltözködési és testékesítési kultura minden finomságával — jelenik meg. Ez talán a legizgatóbb, amit a férfi idegrendszernek megélvezni adatot.

Hát igenis. Ezeket a fölékesített csipkés, fodros angyalokat majd elnyeli szemével a férfi népség. Sajnálatra méltók csak a mamák, kik ott ülnek körös-körül csendesen, mint az aludtjejes köcsögök. Mennyi gond, aggodás a bál előtt, mennyi hervadt remény, csalódás a bál után!! Ezek a mamák szívét vérzik legjobban.

Hogy sorakoznak a mamai tanácsok a kezdő leány elé a bál estéjén: „Légy egy kissé vig, de azért csendes; fecsej kedélyesen, de hangosan ne kacagj; a táncban igyekezz kissé érzelmesen lejteni, de valahogy olvatagságot ne mutass, mert az elibe vág az udvarolni akarásnak; tartd föl a fejed, hogy puposnak ne higgyenek, de járj csöndeskén, mint az ibolya, különben azt mondák rád, hogy pöffeszkedel arra a 200 hold földre. . . . Egy parányi fürtöcskét a homlokodra. . . . A szalagok ne legyenek mind olyan feszes biztonsággal kötve, hiszen nem vagy dragonyos tiszt; a kesztyű legfelső gombja legyen nyitott, mert az bizonyos szan-zsént ad; de vigyázní kell, hogy ráncot ne vessen a puha glasz, mert azt hiszik, hogy vagy nagy hezed van, vagy a nénédől kölcsönözted a kesztyűt.“ stb. stb. Így folynak a tanácsok.

Mikor aztán jól sikerült a bál s Margitka vagy Iluska körül egész éjjel ott sűrög a gavallér, mintha bolygója volna, akkor a mama olyan, mint Napoleon lehetett Jénánál: ki van pirulva és nagy lélegzeteket vesz, mint egy diadalmas vezér. Ellenben a papa homlokán egy drága kelengye s egy földhitelintézeti kölcsön árnyékai boronganak. Semmi kétség, a leány férjhez megy. A kiállítás beütött. A gavallér hajnal felé már úgy mosolyog a leányra, mint Mihályfi szokott a harmadik felvonás vége felé.

liget bérlőjétől Tom Costi fogarasi lakóstól, ki azt a várostól 1906. évtől — 1909. év márciusig bérbe bírja, évi 20 korona bérösszeg mellett fenti időre bérbe vették, kinek ezen előzékenyséért ezton is köszönettel adózunk. Azon biztos reményben ment bele a társaság az ügy illetén megoldásába, hogy a minden nemes célt készséggel támogató város — annak idején — egy már megerősödött és olyan helyes cél érdekében működő egylettől, mint a Tennis klub, az állandó helyet nem fogja megtagadni, annyival kevésbé, mert az semmiféle megterheléssel reá nem jár, sőt a ligetet forgalmassá teszi, másrészt mert az első megtagadás oka nyilvánvalóan nem elháríthatlan gátló akadály. Meglévén a hely, a pálya létesítéséhez fogott a társaság. A munka kiviteléhez sikerült megnyerni Damin József ca. és kir. 50. gyalogezredbeli százados szakértelmét, ki már megelőzőleg a várbeli tennispályát létesítette s különben is kiváló, már gyakorlott játékos volt. Az ő felügyelete, utmutatása szerint több heti munka után elkészült a pálya, a kellő felszerelések belettek szereztve, úgy, hogy a játékidény — bár kissé későn, — de július hó folyamán mégis kezdetét vehette.

A pálya elkészítése és berendezésére nézve álljanak itt a következő adatok. A földmunka, bekerítő oszlopok 858 K. 30 fillérbe került; bekerítésre használt és a játékhaló 58 K. 24 fill.; 2 óra, 2 kosártartó, 4 pad, 2 asztal 36 K.; kosarak, kannák, veder 18 K. 24 fill.; rakettek, labdák stb. 95 K. 68 fill.; összesen: 1066 K. 46 fillér adatott ki a pálya berendezésére.

Az alakulandó egyletnek ezen előre láthatólag tekintélyes összegre egyelőre kellő pénzfedezete nem lévén, a helybeli takarékpénztár részvénytársaságnál áldozatkész tagjainak aláírása mellett egy 600 koronás váltó-kölcsön lett felvéve, mellyel aztán a berendezkedés megindulhatott. Hála köszö-

netét fejezi ki a klub ezen tagjainak az előlegezett bizalomért és az önzetlen támogatásért.

A taggyűjtés e közben is szép eredménnyel folyt. Közönségünk mindjárt felismerte ezen meghonosítandó sportnak az egészségre s így közvetve a lélekre és testre nézve kiváló jó hatását, készséggel sietett aláírkozni, melyért fogadjon közönségünk az egylet őszinte, meleg köszönetét, mert nyilvánvaló, hogy tagok részvétele esetén az egylet felvirágoztatása igen kérdéses lett volna.

(Folytatjuk.)

Városi közgyűlés.

A városi tanács egy fontos elvi javaslatot terjesztett a közgyűlés elé: t. i. építsen a város amortizációs kölcsönön egy oly épületet, ahol az összes városban létező hivatalok összpontosíthatók volnának: és pedig: az adóhivatal, a számvétség, a pénzügyörtség, a pénzügyigazgatóság, főszolgabírói hivatal, a csendőrség. Az ezek által fizetett háztérfordítandó volna a kölcsön törlesztésére s amellet még a városi tanács is elhelyezést nyerne az épületben.

A javaslat ilyen formában nagyon helyes. Tény az, hogy a városi tanácsnak a mai épület nem a legmegfelelőbb, bár elférnek benne. Az is igaz, hogy új épület szépítené a várost. Csak egy bibije van a dolognak. A városi tanács a mérnök tervei szerint csak egy épületben akarja elhelyezni eme hivatalokat, azon a téren, ahol most a fapiac van. Ilyen nagy épület számára határozottan mondhatjuk ez a tér kicsiny. Képzeljük magunknak, hogy egy óriási várszerű

épület fog állani a várral szemben. Megfelelő környezete nincs. Főhomlokzata nem lesz látható, mert csak egy utnyi szélesség lesz közte és a sétatér között; de az ember az ily nagyarányu épületet nyugodtan nem szemlélheti úgy, hogy az egyszerűságra esztétikai érzelmét is keltsen.

Midőn tehát dicsérjük az eszmét s üdvözöljük annak felvetőjét, méltán aggodalmunkat is fejezzük ki, vajjon be fog-e az válni? vajjon a tervezett épület nem fogja-e inkább csufítani, mint emelni a város szépségét. Egy másik idea is fölmerült, hogy a város vegye át a kincstártól a mostani vár épületét. Ez azonban ideának jó; de most, midőn minden törekvésünk odairányul, hogy minden hivatal, de mi magunk is modern és kényelmes otthonban lakjunk, nem fogunk magunkra oly terhet vállalni, melynek nem tudnánk megfelelni. Mert először is a várban a hivatalokat elrendezni igen nehéz volna, de másodsor ha elhelyezhetnők is, annak az átalakítása talán annyiba kerülne, mint az új épület, eltekintve a fenntartási költségektől. Az eszme ahogy megszületett, már meg is halt.

Bocskor Ádám javaslatának a megokolása körülbelül fején találta a szöveget a tanács javaslatával szemben. Mert tényleg szépiészeti szempontból egy épületomb nem felel meg. A főtéren kívül ez az egy tere van a városnak, mely egy kissé rendbehozva igen szép hely. Mit nem adnánk azért, ha az Árpád-tért a főtértől nem zárná el Románné-féle ház. Ő tehát a tanács javaslatával szem-

Azonban nem kell hinni a gazembernek. Egy év mulva már „örült vizilónak“ fogja nevezni a felesége mamáját s Margitka vagy Iluska sem lesz többé az a „bűbajos lény, aki rózsákat fon az ő (férje) életébe“, hanem csak az, aki vöröshagymát szeletel a rostélyosra.

Ellenben, amely mamának a leánya nem jól mulat, az a mártirok összes kinjait végig szenvedni s a vége várhatatlan éjszakában időről-időre oly mély sóhaj tör ki kobléből, mely polgári körben ásitásnak is beillenek. Majd a szíve szakad meg, ha leányára néz.

Példánakokáért Gyerünkint kell meghallgatni egy bál után: Egyetlen hadnagy vitte táncba Pirit még a bál kezdetén. Szép, kivasalt hadnagy; szőke és fehér, mint egy kisasszony s egymaga illatosabb két patikánál. De hát mit lehessen egy hadnaggal kezdeni? Kibirja ott ki a kauciót?

Azután nem is volt Pirinek táncosa. Pedig a segédmérnök vasárnap is náluk uzsonnázott, de most nem mutatta magát. Szegény leánynak már éjtél felé annyi szomorúság volt az ábrázatán, hogy meglehetett volna azzal testeni a Waterloo utáni Napoleont. A mama még egy kissé a várakozás álláspontjára helyezkedett, mint az osztrák külkepviseleti diplomácia, de hogy csak nem kerülközött gavallér; felálit nagy mérgesen Gyerünkint s stentori hangon szólott leányához: Gyerünk innen! És eltávoztak, miköz-

ben gyilkos szemekkel kutatta a mama a segédmérnököt, de hiába. Annak már éjfélt után ugyis immunitása van, mert részeg.

Szegyelli a mama ezt a sort! Hogy ő előre nem tudta ezt. Pedig a városban arról híres Gyerünkinté, hogy mindentudóságban közvetlenül az egri káptalan után következik.

Arról pedig bizonyosak lehetünk, hogy ennek a félresikerült bálnak a súlyos következtetéseit a férj és apa: Gyerünkinté Tamás fogja elszenvetni. Mert a mamának bosszút kell valakin állani és erre való legközelebb a saját férje. Erről már volt sejtelve ama híres Sokratesnek is, aki azért volt bolondabb a több bölcséknél, mert azok agglagények maradtak. Ugy áll a dolog, hogy az Isten sem liliomból, de Ádám polgártársunk esontjából teremté annak parancsolóját: az első asszonyt.

Jó egy tucat éve hordják bálba Pirit de siker nélkül. Mind amellet nem kell lemondani. Kleopátra már 60 felé járt, mikor Antoniuszt meghódította. Most már nem megy a férjfogás olyan könnyen, mint a paradicsomban, ahol Évát a jó Isten egyenesen rá otkrojálta Ádámra.

Hogy miért vadásznak úgy a férjnek valókra — mikor minden palya nyitva van már a nők előtt — ezt egy professzor fejtette meg. A hindu vén lányokról esett szó, akik nagy móhon mennek férjhez, pedig az a bolond főtétel van a férjhezmenéssel, hogy

az uruk holttestével nekik is el kell temetkezniök. Miért mennek hát férjhez?! . . . Mert minden dió szereti, ha feltörik.

Már a nagymamáink idejében énekelte a lantos:

„Lányok fonják a len-szöszet.
Beszélgetnek egymás közt.
Jaj, anyám a fonás.
Nehéz a várakozás . . .“

Az a mai idők átka, hogy a legutolsó dijnok is Wanderbilt Gladiszról álmodik, vagyis a pénzéről. E téren is elég szép fejlődésnek indult nálunk az élelmességnak az a felső foka, amit köznyelven szélhámosság-nak nevezünk. Ime a felszegi Róráte Mihály házánál egész nyáron s őszön ott uzsonnázott s vacsorált a gavallér. A család és a világ biztosan számított rá, hogy farsangban feleségül veszi a ház szemfényét, a leánykát, aki pedig gyöngye még, mint a nyári harmat. Hát azonban az uri gavallér a harmadik községiől hoz feleséget. Tüskés disznók nőjjenek a hasában! A mama hasztalan vigasztalja leányát, hogy így édes bokrom, ne sajnáld aranyos virágom, nem érdemelt téged az a komisz. A leány csak sir s úgy esik neki a vigasztalás, mint a fagyos leves.

Jobb is ha nem emlegeti a mamája. Az ilyen gavallérok után ki kell söpörni a szobát.

ben egy más javaslatot nyújt be, amely két részből áll. Az első része indítványának arra szorítkozik, hogy építsen a város a jelenlegi helyen szép csinos palotát, amelyben a hivatalok egy része és a városháza legyen elhelyezve. Így a város külsőre nézve szépül s a fapiac sem veszít sokat külsőjéből. A másik része indítványának egy új utca nyitására vonatkozik. Szerinte ugyanis a megyeházával majdnem szemben négy telek volna kisajátítandó és pedig Széles Ilona, Goldstein, Balló és Walther féle telkek. A nyert hely épen elégséges volna esetleg a város által építendő másik palota részére, ahol a pénzügyigazgatóságot, a pénzügyőrséget s a csendőrséget lehetne elhelyezni s még azonkívül is hely maradna, mely értékesíthető volna. Ez az utca aztán a hurézi törvényhatósági utra nyulna.

Meg kell adni, hogy a terv ebben a formában igen szép és tetszetős. Az is bizonyos, hogy ez volna a város legforgalmasabb része.

De ezzel szemben óriási argumentumok állanak szemben. A pénz, a pénz és a pénz. — Hiszen ha ez a négy telek a város tulajdona volna, könnyű módon segíthetnénk a bajon, de ezeket előbb ki kell sajátítani. Mindenesetre helyes lett volna, ha Bocskor Ádám számításokat eszközölve, kész tervvel lépett volna elő, amely ily módon esetleg tárgyalás alá is kerülhetett volna. Tény az, hogy a város tanácsa bármennyire is igyekeznék Bocskor javaslatát megvalósítani, ily nagymérvű kisajátításokba nem mehet bele, mert ha 20–30 ezer koronáról van szó, az még hagyján, de mihelyt 100 ezerről van szó, az már sok. Talán még azt is meg lehetne gondolni, hogy a pénzügyigazgatóságot és a csendőrséget esetleg Apafi utcában a saját telkén lehetne fölláttani, hogy így annak is tegyenek eleget, hogy a csendőrségnek egy kis házi kertje legyen.

Ha azonban az összeg nem oly nagy, hogy esetleg új utca nyitható, Bocskor javaslata elfogadható.

Albertfy és Theil cégek kéri a közgyűlést, hogy a nekik járandó aszfaltozási munkálataikért a késedelmi kamatokat 5%-ról 7%-ra emelje fel. Továbbá az ovadék pénzt 10%-ról 8%-ra szállítsa le. A közgyűlés mindkét kérelmét elutasította a cégnek, az első azért, mert elegendő indok nem forog fenn a késedelmi kamat emelésére. A másik kérés teljesen tárgytalan, mert hiszen a cég még le sem tette a kauciót, hogyan kérheti annak leszállítását. Egyébként a város még át sem vette az aszfaltot. Onnan van az, hogy a cég most javíttatja a járdát, mely bizony sok helyen megrepesztett.

A rendőrökrol is gondoskodott a

közgyűlés, az 1907. évre megszavazott 10–10 kor. pótlékot az 1908. évre is megszavazta.

A különböző alapokról szóló számadásokat, u. m.: a város háztartási, szegény-, tűzoltó-, munkás-napszamos, szegény menház, szépítési-, tisztii nyugdíj és felekezet nélküli iskola alap számadásait a pénzügyi bizottság és a városi tanács észrevételeivel tudomásul vette s a pénztárnoknak a fölmentvényt megadta.

Szemlér.

Jelentés a „Fogarasi Magyar Református Bornemissza Anna Nőegylet” 1907. évi működéséről.

Ifju egyesületünk, mely ezelőtt négy évvel a szeretet jegyében született ismét egy évvel idősebb lett. Egy fokkal magasabb pontról tekinthetünk vissza annak működésére. Azok a gondos kezek, melyek bölcsője körül szorgoskodtak állandóan mellette vannak s ápolásuk hatása alatt évről-évre szép eredményeket mutat fel.

Felemelt fővel, pirulás nélkül tekinthetünk vissza egyesületünk mult — 1907. évi működésére is. Eredményekben ez év sem maradt hátrább a többinél sőt némely dolgokban felülmulta azokat, amint ez az alábbi részletes jelentésben ki fog tűnni.

A mult év folyamán a választmány 6 ülés tartott, amelyeken összesen 29 határozatot hozott. Ezen határozatoknak a jövőre is kiható legkimagaslóbb pontja a szinpad beszerzése. A Berky Ferenc volt szinigazgató által városunkban hagyott összes szinpadi kellékeket megvásároltuk, kijavítottuk, újrafestettük és ezekhez egy gyorsan összeállítható szinpadot készítettünk, melyek mintegy 600 kor. költségbe kerültek. Ezen ténykedés által — mint a jó gazda — mintegy beruházkodott egyesületünk a további munkára.

Nagy gonddal és körültekintéssel munkált a választmány a köznyomor enyhítésén is. Városunk református szemérmes szegényei között 100 korona értékű fa — ruhánemű és készpénz osztatott ki. Ugy szintén az iskoláinkba járó szegény református tanköteles növendékek ruhával való segélyezéséhez 80 koronával járultunk hozzá.

Vass István egyleti gazda 40 korona rögtöni segélyben részesítettett nejének hirtelen történt elhalálása alkalmával.

Hogy a leányiskolai növendékek között a nőikézimunka iránti szeretetet és szorgalmat fokozzuk, az elmúlt évben is 10 korona jutalmat adományoztunk azon növendékek megjutalmazására, kik a női kézimunkában kiváló szorgalmat és kitűnő előmenetelt tanusítottak.

Mind ezen humánus áldozatok mellett a hazafiság oltárára is jutott néhány fillér. A Fogarason felállítandó honvéd emlék oszlop-alap gyarapításához 10 koronával járult hozzá egyesületünk.

Részben az egylet vagyonának gyarapítására, részben a tetemes anyagi áldozattal egybeállított szinpadi kellékek költségeinek fedezésére az 1907. év folyamán két műsoros táncestélyt rendezett; az egyik február 12-én és a másik október 12-én. Mindkettő anyagilag és erkölcsileg fényesen sikerültnek mondható, ami az estélyek rendezése iránt finom érzékkel bíró és fáradságot nem is-

merő elnökeinknek köszönhető. Mondjunk e helyen is hálás köszönetet érte, s kérjük a mindenhatót: áldja meg őket hosszú élettel, hogy egyesületünket ezzel az igaz szeretettel, buzgó odaadással és finom tapintattal vezethessék továbbra is.

A tisztikarban változás állott be, a mennyiben Gergely János egyleti pénztárnok rongált egészségi állapotára való tekintettel állásáról lemondott s helyette Magyarai Kálmáné urnót bizta meg a választmány, kiről megvan győződve, hogy egyesületünk ügyeit teljes odaadással fogja szolgálni.

Az egylet tagjainak száma a mult év folyamán részint elhalálozás, részint városunkból való eltávozás, részint szegénységük következtében való kilépés folytán megapadt 27 taggal; viszont egyesületünkbe belépett 11 új tag. Ezek szerint jelenben van az egyesületnek 34 alapító, — 96 rendes, — és 27 pártoló, — összesen 157 tagja, kik közül 142 nő és 15 férfi.

Igen Tisztelt Közgyűlés!

Ezekben voltam szerencsés leszámolni általános vonásokban egyesületünknek, illetve az egyesület által megbízott választmánynak 1907. évi működéséről. Az ezelőtt négy évvel elvetett mag immár erős fácskává növekedett s évről-évre meghozza áldását. Ápoljuk azt továbbra is meleg szeretettel, kitartó, gondos kezekkel, hogy majdan terebélyes fává növekedve még gazdagabb gyümölcsöket teremhessen.

Rákosi Ferenc,
egyesületi jegyző.

H I R E K.

A szabad liceum.

A közoktatásügy lelkes vezére Apponyi gróf a szabad liceumi előadások elrendelésével újabb lökést adott egyfelől az oktatásügynek, másrészt a család, a közönség és az iskola egymáshoz való közeledésének, ami fontos tényezője a sikeres oktatásnak. Nincs semmi áldás az olyan iskolán, amely merően elzárkózik a külvilágtól és a nyilvánosságtól. Mentől többször közeledik a közönséghez, a szülőkhöz, annál nagyobb eredményt érhet el.

Főgimnáziumunknak a korról haladó, kitűnő igazgatója: Major Károly dr. belátta ezt és megértette a miniszter intencióját akkor, amidőn városunkban is megkezdette a már oly sok helyen létesített „szabad liceumi” előadásokat. Ezen előadások, — melyek könnyű, szórakoztató modorban tárják a felnőttek elé az iskolából régen kikerültek által már részben elfeledett, részben még nem is tanult tudományokat, — hivatva vannak arra, hogy társadalmunk minden rétege okuljon és egyuttal megismerje és megszeresse az iskolát.

Hogy ez a cél könnyen elérhető, az kitűnt már a március 26-án lefolyt első szabad liceumi előadás alkalmával is, amikor élén szeretett főispánunkkal diszes és előkelő közönség töltötte meg főgimnáziumunk V. osztályának termét. A sok szép asszony, bájos, ifju leány, élénk érdeklődéssel várta Krebsz Ernő tanár érdekesnek ígérkező előadását. Ezt megelőzőleg azonban Major Károly dr. a főgimnázium agilis igazgatója rövid, de velős szavakban üdvözölte a közönséget, megnyitotta mintegy a szabad előadások sorozatát, vázolta a célt, amit nagynevű vezérünk maga elé tűzött és rámutatott a tanári kar igyekevényének eredményére. Vonzó s nagy

elkoncepcióval kérte a diszes közönség elnézését helyiségeink primitív voltáért, de — mint kifejté — az volt a cél, hogy a közel jövőben rendelkezésünkre álló modern helyiség készenlétekor már ez a modern intézmény is meghonosodva legyen és készen vonulhasson be a diszes, új épületbe.

A tetszéssel és helyesléssel fogadott bevezető beszéd után Krebsz Ernő tanár a Mithologia és természettudomány egymáshoz való viszonyát tartalmazó, kerekded, élvezetes előadásban ismertette A közönség feszült figyelemmel élvezte a rövid, de kitűnő szabad előadást, lelkesen megéltje az előadót.

A második ilyen előadás tegnap, e hó 4-én d. u. folyt le, ezuttal Vodraska Vencel főgimn. tanár beszélt Velence fejlődése és jelentőségéről. A vetített képekkel illusztrált szép előadásról majd jövő számunkban referálunk.

Itt csak azt a tényt óhajtjuk leszögezni, hogy a „szabad liceum“-nak Fogarason létjogosultsága van; a buzgalom meleg talajra talált és mindezekért Major Károly dr., az intézet agilis igazgatóját illeti az elismerés, aki a tanári karral karöltve ezt a modern és hasznos intézményt meghonosította nálunk. A legközelebbi előadás április hó 11-én szombaton d. u. 5 órakor lesz. Előadásra kerül: „Pompéji,“ vetített képekkel. Tartja Ambrózy Pál főgimn. tanár.

Halmy Gyula.

— **Személyi hírek.** Belle Sándor alispán f. hó 2-án Budapestre utazott. — Major Károly dr. kir. igazgató f. hó 6-án a hajnali vonattal Nagyszobára utazik, hogy a főigazgató által összehívott igazgatók konferenciáján 6-án és 7-én résztvegyen.

— **Tanügyi hír.** A vall. és közoktatásügyi m. kir. miniszter ez iskolaév folyamán a fogarasi áll. főgimnáziumhoz, az alsóbb osztályu latinnyelvi tanítás megfigyelése céljából Kasuba Domokos egri cisztercita-rendi áldozó pap, főgimn. igazgatót, mint az orsz. közoktatásügyi tanács tagját küldte ki.

— **Áthelyezés.** Wildman Kálmán m. kir. erdész a miniszter, jelen minőségében Szatmárnémetibe áthelyezte.

— **Halalozás.** A Bauszneri Bauszner család és kiterjedt rokonsága mély szomorúsággal adja jó emberei tudtára, hogy Bauszner Jánosné, székesfejérvári Szigethy Kató, életének 25-ik, boldog házasságának 4-ik évében apr. 1-én váratlanul elhunyt, megtört szívű férjét és kis fiát árván hagyva. A bájos fiatal asszony halála nagy megdöbbenést keltett a családban. Temetése Nagyszobán, április 3-án délután nagy részvét mellett ment vége.

— **Halalozás.** Részvétellel értesülünk, hogy Sárossy Albertné helybeli postatiszt neje, életének 34-ik boldog házasságának 15. évében, hashártyagyulladásban f. hó 3-án elhalt. Temetése f. hó 5-én d. u. 4 órakor lesz a ref. sarkert hidegházából. Az elhunyt nő kiskoru árvákat hagyott maga után. Vigasztalja az égnek ura a bánatban maradt férjét s a kis árvákat.

— **A gyermeknap Fogarason.** A könyörületesség és emberszeretet legnemesebb célja, az elhagyott gyermekek istápoló védelme szólítja adakozásra a társadalmat a gyermeknapon, melyet Fogarason április 17-én és 18-án tartanak meg. Közönségünk előtt már nem lehet ismeretlen a Gyermekvédő-liga áldásos munkálkodása s

az ideai gyermeknap nem az első lesz már nálunk. A gyermekvédő-liga sok százezer apátlan, anyátlan kised elhagyottságának enyhítésére, azoknak megmentésére, felnevelésére segítséget kér a jó lelkektől s e segítség nyújtása nemcsak humánus, de nemzeti kötelesség is. Szomorú statisztikai adatok bizonyítanak amellett, hogy a maroknyi magyar faj legfiatalabbjainak kalandossága megdöbbenítően mily nagy s hogy nevelés és védelem nélkül hány gyermek züllik el, kikből munkás tagja lehetne a társadalomnak. Ebből a nemes nevelési akcióból a legszegényebb sem tagadhatja meg filléreit a gyermeknapon, melyen az egész ország szorító humanizmusának szívdobbanása egy célért fog verni. Adatok abból, amit Isten adott, mondja a Liga. Az adakozás formája annyira kényelmes és teher nélkül való, hogy mindenki teljesítheti azt, ha április 17-én és 18-án vásárol azoknál a cégeknél, melyek megtartják a gyermeknapot. Akinek ajándékozásra nem telik, az halassza el vásárlásait a gyermeknapig s annélkül, hogy meg is érezné, ő is hozzájárul valamivel az elhagyott gyermekek megmentéséhez. Sok kicsi sokra nő, a szeretet fillérjeiből forintok lesznek, ne tagadjuk meg hát filléreinket a gyermekvédelemtől. Ne legyen üzlet Fogarason, amely ne tartana gyermeknapot s ne legyen vevő, aki e napon olyan üzletben vásároljon, ahol a Liga plakátja nincs kitűzve.

— **Matiné.** Széll József főispán védnöksége alatt Fogaras rend. tan. város ma, apr. 5-én d. e. 11 órakor a vármegyeháza nagy termében Matinét rendez a „Gyermekvédő Liga“ javára. A Matiné műsora a következő: Nyitány. Játssza a fogarasi zeneműkedvelő társaság. Felolvasás. Szavalt Halmy Gyulánétól. Ének Hejas Pálnétól. Monolog Ludwid Alfrédétől. Induló a zeneműkedvelőktől. E rövid de tartalmas és műélvezetet ígérő műsor meghallgatására és az elhagyott gyermekek fölségélyezésére ezuton is meghívja a nagy közönséget a rendező bizottság, megjegyezve, hogy külön meghívók nem lesznek. Menjünk tehát mindnyájan, hogy amidőn nem esen szorakozunk, egyuttal koronáinkkal segítsük az elhagyott gyermekeket.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindama nemes urhölgy — első sorban pedig a Bornemissza Anna Ref. Nőegylet ismert emberbaráti elnöknője, kik mindnyájan egy szegény súlyos tüdőbeteg öz. asszonyt és három kis árváját, — pénz és étel adományozásukkal — jóságos áldozatkészségükkel megmentették a legnagyobb nyomortól — éhhaláltól, fogadják ez uton a szükölködők hála könnyes köszönetét.

— **Halestély.** Gerendi Mór, a Mercur szálló vendéglőse apr. 4. és 5-én, a gyermeknapon halestélyt rendez Ruzs János zenekara hangversenye mellett. A befolyt tiszta jövedelem 10%-át a gyermekvédő Liga javára adja. Felhívjuk közönségünk b. figyelmét e két halestélyre, amelyen az ételek és italok a rendes napi árban számítják.

— **A keresk. és iparkamara közgyűlése.** Marcius hó 30-án tartotta a brassói kereskedelmi és iparkamara teljes ülést, amelyen városunkból Thierfeld Dávid vett részt. Paul Vilmos, a kamara kitűnő elnöke megnyitotta az ülést. Közlései közül fontosabbak a következők: A kamara folyamodott a brassói vasúti állomás kibővítése irányában. Erre a keresk. miniszter tudatja, hogy a legközelebb előterjesztendő törvényjavaslatban gondoskodás van az építésről, illetve annak

fedezetéről és így a sürgősen szükséges raktárépítések kérdése megoldódik. Thomas Mór titkár előterjeszti az ipartörvény egy részét, melynek címe: „Törvényjavaslat az ipar gyakorlásáról, valamint az ipari és kereskedelmi alkalmazottak védelméről.“ A kereskedelmi miniszter leiratát felolvasta. Ennek értelmében a törvényjavaslat még nincsen készen, de ez a készenlevő, különálló rész, már most tárgyalható, az iparkamara a második rész megjelenése után a kamara kerületeinek ipartestületi, egyesületi és nagyobb szövetkezeti képviselőit tanácskozássra hívja majd össze és ezen tanácskozás eredményét a miniszteriumba felterjesztik, valamint az ott történő értekezleten is képviselteti magát. A sör- és ásványolaj-termelés megadóztatására nézve a pénzügyminiszter által alakítandó szaktanácsokba a teljes ülés, még pedig az első csoportba dr. Czell Vilmost rendes és Tichy Ferencet (Földvár) póttagul, a másik csoportba Szirmai Oszkár, a Kőolaj-finomító gyár r. t. ügyvezető igazgatóját és Pislinger Károly, nevezett részvénytársaság brassói gyártelepének technikai igazgatóját póttagul választotta. A kamara felkéri az iparhatóságokat, hogy a hazai ipar és a közvetítő kereskedelem érdekeinek alapos megvédése céljából a bevágó törvények és rendeletek intézkedéseit a legerélyesebben alkalmazzák. Végül több brassói divat- és rőtő-árkereskedő cég panasza folytán a kamara elhatározta, hogy egy budapesti cég képviselője által a megrendelések gyűjtése körül Brassóban elkövetett visszaéléseket az illetékes másodfokú iparhatóság által meg fog vizsgáltatni és hogy ilyen visszaélések megszüntetésére a szükséges lépések megtétele iránt is fogja megkeresni az illetékes hatóságokat.

— **Verekedő katonák.** Folyó hó 1-én vasárnap, az öz. Mánnénál a katonák összehozták egy szolgálóval, annak következménye az lett, hogy a szolgát megszurtták.

— **A veszett róka.** Sároson a múlt héten egy dühödött róka megharapott egy kutyát, a kutya pedig a gazdáját. A kutyát rögtön lelőtték, az embert pedig gyógykezelés végett Budapestre szállították.

— **Magyar otthon.** Elsőrangú penzió a város központján. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett szobák külön bejárattal, villanyvilágítással. Rezágyak, fürdők, kitűnő konyha. Olcsó árak. Főherceg Sándor utca 50. sz. Budapest.

— **A cigányügy rendezése.** Andrassy Gyula gróf belügyminiszter ma veglegesen megállapodott Joannovich Sándor temesvármegyei alispánnal, Joannovich miniszteri tanácsosi ranggal belep a belügyminiszteriumba — elvállalja a cigányügy rendezését.

— **Magyar fiú öngyilkossága.** Bukarestből írják: Nagy feltűnést keltett a Strada Colopotarban lakó Boronki Istvan Boronki Lajos vendéglős fiának öngyilkossága, ki e hó 16-án szíven lőtte magát. Az öngyilkosságokat még nem tudták kideríteni.

— **Tifusz járvány Hosszúfaluban.** Amint tudósítónk jelenti, Hosszúfaluban a tifusz mind nagyobb arányokat ölt. Egész utca akad ahol minden egyes ember e betegséggel szenved. Az orvosok konstataáltak, hogy a járványnak az egészségtelen ivóvíz az oka.

— **A belügyminiszter felhívása a vármegyékhez.** Andrassy Gyula gróf belügyminiszter felhívta a vármegyei törvényhatóságokat, hogy terjesszenek föl mielőbb részletes kimutatást arról, hogy a vármegye tulaj-

donát tevő és kezelése alatt levő alapok és alapítványok pénzkészletei — ideértve a vármegyei árvaszék részéről kezelt árvavagyont is — mely pénzügyintézeteknél mely összegek erejéig, minő kamatláb mellett és mely közgyűlési határozat alapján vannak elhelyezve.

— **Lányok ösztöndíja.** A budapesti Leányegyesület néhai Friedmann Lili-alapítvány kétszázkoronás ösztöndíjára pályázatot hirdet, melyre bármely ipari vagy kereskedelmi pályára készülő, szegény sorban lévő leányok pályázhatnak. A kérvények úgy az eddigi, mint a jövőben folytatni szándékolt tanulmányokat igazoló, ugyanzintén vagyoni és erkölcsi állapotokat kimutató bizonyítványokkal szerelendők fel. A kérvények 1907. dec. elsejéig az egyesület helyiségében, V., Béla-u. 2. 11., nyújtandók be.

— **18 korona 3 m. ruhaszövet.** Az orazágos posztó kivitelű áruház Budapest, VII. Tököli ut 3 sz. I. em. 18 koronáért küld egy férfiruhára való 3 méter finom gyapjuszövetet, tetszés szerinti mintával és színben. Ezt a kitűnő beszerzés forrást ajánljuk olvasóink b. figyelmébe.

△ **A magyar újságírás szenzációja!** A Nap a magyar közönség legkedvesebb lapja! A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérélhetetlen szószólója. Főszerkesztő: Braun Sándor. Főmunkatárs: Lengyel Zoltán. Naponta 125.000 példány! Egy szám 2 krajcár. A Nap előfizetési ára: Egész évre 16 Kor., félévre 8 K, negyedévre 4 K, egy hónapra 1 K 40 fillér.

△ **Fidibusz!** A legkitűnőbb magyar élelap. Páratlan népszerűség! Remek szöveg, pompás képek! Mesésen olcsó! Egy szám 5 krajcár. A Fidibusz előfizetési ára: Egész évre 6 K, félévre 3 K, negyedévre 1 K 50 fill., egy hónapra 50 fill. Mutatvány számokat küld a kiadóhivatal: Röck Szilárd u. 9.

KÖZGAZDASÁG.

Hernyóirtás.

Irtá: Gábor Daniel.

A hernyók szaporodása mind ijesztőbb mérvet ölt. Megyénk Gazdasági Egyesületét már évek óta foglalkoztatja a hernyókérdés előnyös elintézése, sőt tudtommal vármegyénk mindeure kiterjedő figyelmű t. alispánja már néhány év óta erélyes rendeletet bocsátott ki e tekintetben, amelyet alkalmaztak is. Nem egy esetben az illető renitenseket pénzbüntetéssel sújtották és a baj még sem akar megszűnni.

Mert, mihelyt az ember falukra megy, fájdalommal látja, hogy a sok üdvös rendeletnek kevés az eredménye. Ugyanis a gyümölcsfák tele vannak mindenütt hernyókkal és az idén sokkal nagyobb mértékben mint a múlt évben. Sajnos, sőt fájdalom, mert már magában véve ez a körülmény is eléggé illusztrálja a nép felfogását! A nép, illetve a gyümölcsösök nemtörődömsége folytán már is oda jutottunk, hogy vidékünkön alig kaphatunk már férgesmentes gyümölcsöt.

Gyümölcstermelésünk vármegyénk Gazdasági egyesülete üdvös működése folytán az utóbbi 10—12 év alatt szemmel láthatólag javult.

A hernyóplágium azonban majdnem mindent tönkre tett és ha erélyesen nem látunk hozzá, hogy a hernyóirtást alaposan végezzük és végeztessük, gyümölcstermelésünk legalább egy évtizedre tönkre lesz téve!

Pedig, ha tekintetbe vesszük, hogy más vármegyék mennyi hasznot húznak a gyümölcstermelésből, például ne említsük csak Máramaros megyét, amely az utóbbi években egy-egy fél millió koronát vett be évenként a termelt gyümölcsből; — lehetetlen, hogy ne igyekeznének megyénk földművelői is, hogy a gyümölcstermelés okszerű fejlesztése által maguknak biztos és állandó jövedelmet biztosítsanak.

Ezt annál is inkább el kell vármegyénkbe érünk, mert úgy éghajlata, valamint talajviszonyai az összes gyümölcsfajták termelésére alkalmasak.

(Folytatjuk.)

Az erdélyi gazdasági egyesület, a földm. miniszter támogatásával, április hónap folyamán, az intelligens gazdaközönség meghívásával négy nagyobb erdélyrészi gazdasági központon előadásokat rendez. Az előadások részletes tervének elkészítése most van folyamatban. Az előirányzott központok közül három már megvan határozva és pedig: Sepsiszentgyörgy, Dioszsentesmárton és Nagyenyed városokban. A negyedikre nézve még nincs megállapodás. A részletes program rövid idő múlva közzé kerül.

Kisiparosok mozgalmá. Bukarestből jelentik, hogy a kisiparosok szindikátusa a napokban kérvényt intézett a kormányhoz, amelyben többek között kérvényezték a külföldön készült gépek vámentességét, az állami szükséglet biztosítását, amelyet már 10 munkás foglalkoztatásánál óhajtanak. Kérvényük tárgyát képezte az is, hogy a kisiparosok legalább három évig adómentességet élvezzenek. A kormány tiltsa el a házalást ezen a téren és hogy megfelelő arányban élvezhessék a nagyiparnak nyújtott segítséget.

Gazdak a mezőgazdasági kamarák ellen. Kisküküllő vármegye gazdasági egyesülete most tartotta rendes évi közgyűlését. Nagyobb vita fejlődött ki a mezőgazdasági érdekképviselet kérdésénél. Az igazgató válaszmány a mezőgazdasági kamarák felállítását mellett foglalt állást, ezzel szemben a közgyűlés többek felszólítása után a válaszmány és az előadó javaslatának mellőzésével a kamarák ellen foglalt állást. Elhatározta végül a közgyűlés, hogy a szerb élőállatbehozatal ellen, nemkülönbön a lépfene elleni kötelező védőoltás elrendelése érdekében feliratot intéz a kormányhoz.

Magyar értékpapír — a bécsi tőzsdén. A Hazai Bank Részvénytársaság, amely 10 millió korona értékű 4 és fél százalékos vasuti kötvényeit külföldön már régen elhelyezte s azóta több vasuti vasutat inanszírozott, azzal a tervvel foglalkozik, hogy 4 és fél százalékos vasuti kötvényeinek számát új kibocsájtás által szaporítja. Ezért újból kísérletet tesz, hogy e papirokat a bécsi tőzsde jegyzésre elfogadja.

Új juhturó-gyár. A székelyföldi juhtenyésztés felleodulását bizonyítja az, hogy Székelyudvarhelyen juhturó-gyár létesült. Az új gyár felállítását az a körülmény tette kívánatosá, hogy a marosvásárhelyi szövetkezeti alapon létesült sajtgyár a szükségleteknek megfelelőleg nem tud elég sajtot termelni. „Munkássajt” címmel egy új, olcsó sajtot hozott a gyár forgalombá s ez a székely népnek rövidesen kedvelt táplálékává vált. A székelyudvarhelyi turógyár is első sorban a székelyföldi szükséglet ellátására fog szorítkozni.

Nyílttér.

E rovat alatt megjelent közleményért nem vállal felelősséget a Szerk.

A „Fogaras és Vidéke” mult heti számában „Purim mulatság” cím alatt egy közlemény jelent meg, amely a mulatságon „nem illő” toilletben megjelent hölgyeket és urakat támadja.

Mint nevezett mulatság rendező bizottságának elnöke, ezzel szemben kijelentem, hogy úgy a megjelent hölgyek, mint az urak is — alkalmazkodván a szétküldött meghívókban jelzett családias jelleghez — jórészen igen helyesen családias öltözetben jelentek meg; mások pedig jobbnak vélték báliasan öltözködni; a ruházata azonban — legyen a közlemény írója egész nyugodt — mindenkinek rendben volt — senki sem jelent meg illetlen toilletben.

Ennyt az izléstelenül megtámadott résztvevő közönség rehabilitálására. A közlemény írójának sok mondani valóm nincsen, beszélt ő elég ferdeséget; de ha elérkezettnek látja már az időt arra, hogy a legegység illemszabályokkal megismerkedjék — és szépen megkér — esetleg rendelkezésre állok!

A purimi mulatság rendező bizottságának számos tagja nevében:

Fogaras, 1908. március hó 31-én.

Hershdorfer Izidor.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre és cikkekre nem válaszolunk.

Szeptemvir Fogaras. Nagyon természetes dolog, hogy nincs igaza. Ugy látszik maga is skrvpulózus, azért fordult a „mindentudó” szerkesztőséghez és mi egészen nyugodtan tettük meg a döntést, mert semmi kétség sem fér hozzá. Üdv.!

Hu olvasó. Fogaras. Örvendünk a szerencsének. Igenis, eltalálta, a márc. 15-iki alkalmi darabot csakugyan Vécseiné Jankovich Lujza, nagyrabecsült munkatársunk írta.

Apa. Fogaras. Ezuttal próbát tettünk és határozottan állithatjuk, hogy nem csalás. Egészen nyugodtan megrendelheti, mi megelegedtünk vele.

Nem kíváncsi. Fogaras. Épen ellenkezőleg áll a dolog! Ön kivételesen nem kíváncsi, de a nagyközönséget érdekli a különféle egyletek egész évi működése. Mésrészt az egyesületeknek kötelességük, hogy beszámoljanak egész évi tevékenységükről, mert nyilvános egyesület a nyilvánosság itélete alá tartozik. Nyugodjék tehát bele, ezen nem változtathatunk.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DÁVID.

Budapesti előkelő bank részv. tarsaság Fogarasmegyében kizárólag tőzsdén jegyzett sorsjegyek eladására

főügynökséget

létesít.

Ezen főügynökség saját hatáskörében a megye területén alügynököket állithat fel.

Évi fix javadalmazás!

Csakis komoly reflectánsok, kik a főügynökséget elnyerni óhajtják, küldjék ajánlatukat:

Budapest, főpostafiók 21. címre.

JÓ

étvágyat

kap ön, ha a

KAISER-féle

Fodormenta cukorkát

használja.

Orvosilag kipróbált és ajánlott.

Nélkülözhetetlen emésztési zavarok, étvágytalanság, gyomorfájásnál stb. Üdítő- és éltetőszert. Csomagolva 20 és 40 fillér.

Kapható: Hermann P. János, Kontesveler Károly, Steinburgi Pildner Frigyes urak gyógyszerárjában.

Új harisnya-kötőde.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy helyben teljesen új és modern amerikai patent gépekkel felszerelt

harisnya-kötődét

nyitottam és így alkalmas nyílik saját készítményű, varrás nélküli harisnyákat a legjobb kivitelben s a legolcsóbb árak mellett készíteni.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását tisztelettel kérve maradok kiv. tisztelettel
Özv. Hirschhorn Frigyesné,
Apafy-utca, 5. sz.

Brilláns kékitő

KOCKÁBAN.

1 kocka elegendő
1 nagy mosáshoz.

Ezen kékitő föltűl mul minőségre nézve minden eddigi kékitőt
1 kocka (4 fillér) egy pohár langyos vízben feloldva kiadósabb mint egy üveg folyékony kékitő

Kapható minden fűszer-üzletbe.

Főraktár Fogarason:

Thierfeld Lipótnál.

A készlet gyorsabb eladhatása miatt

Caspari Frigyes

és Társai

Medgyes, Nagyküküllöm.

faiskolái

leszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeiket u. m.: magonoz, kőmagu és csontár gyümölcsfákat, pöszméte és ribizke cserjéket, málnákat, földiepret, diszcserejéket, gyümölcsfa vadoncokat, sövénynek valót, tülevelű fákat, rózsafákat stb.

Arjegyzék kívánatra bérmentve.

2-16

Muschong-Buziásfürdői

SZÉNSAV-MŰVEK

Ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziasfürdői szénsavforrásokból szodavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra

ÖSSZE NEM TEVESZTENDŐ mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval

Megbízható, szigorúan leltékismertetes kizsgálás!

Buziasfürdői ásvány- és gyógyvizek

1/2 és 1 literes üvegekben.

Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás.

Elsőrendű asztali víz!

Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-buziasfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziasfürdön.

Sürgünyeim: Muschong, Buziasfürdő. — Interurban telefon 18. szám.
ÜGYES HELYI KÉPVISELŐK KERESTETNEK!

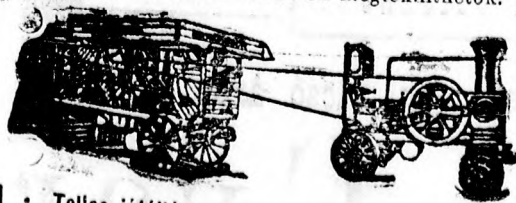

Kalmár és Engel

MÓTOR ÉS GEPGYÁRA

Városi raktár: **BUDAPEST.** Gyár és iroda: V. Lipót-kör. 18. VI. Úteg-u. 19.

Ajánlja ugy cséplőgépet, mint malomüzemre leg-egyszerűbb benzínmotorjait, benzínlokomobiljait, valamint szivógázmotorjait, melyek V. Lipót-körút 18. hármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás
kötött cséplésért! **Egyedül létező újdonság!**

Ezen motorok egyenletes járásuk és bámulatos egyszerű szerkezetük folytán bármely legjáratlanabb ember által is azonnal könnyen kezelhetők.

Arjegyzék ingyen. Olcsó árak részletfizetésre.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 68,

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,

sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,

szecskaavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

A szépség!

Minden hölgynek kétségtelenül leghőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragad minden alkalmat, a legképtelenebb dolgokkal kengetve arcát. A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak, hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi arcborát úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Földes Kelemen aradi gyógyszerész **Margit-Crème**-jével elért (különösen Francia- és Németországban) sok embert arra birt, hogy ezt a világhírű, **ártalmatlan** és az **arc minden tisztatlansága** (széplő, májfolt, kiütések stb.) ellen páratlanul és csodálatosan ható szert utánozzák. — Természetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-Crème készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő s épen azért, mert a titkot soha senkire sem bizta, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a **Margit-Crème** mindig egyforma, annak kidolgozása a leggondosabb, tehát hatása is rögtöni és biztos. — Óvakodjunk tehát arcunkat mindenféleképpen kezegetni és használjunk oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül **biztos és ártalmatlan** szert az **arc szépítésére** és a szépség megőrzésére. — Ez a világhírű szépítőszert a **Földes-féle Margit-Crème**, mely már 4—5 napi használat után teljesen átalakítja az arc bőrét, eltünteti a **széplőket, májfoltokat, kiütéseket, bőrráktát, mitesszert, arc- és kézvérosséget**. Az arc ideális szép, üde és ifjú lesz s amellet a Margit-Crème teljesen **ártalmatlan**.

Egy tégely ára 1 korona, Margit-szappan 70 fillér és Margit-pouder (fehér, rózsás és crème színben) 1 K. 20 fillér. — Ezen szerek mindegyike külön is használható. — A Földes-féle Margit-Crème kapható a világ minden nagyobb gyógyszerertárában, ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így címezve írni: Földes Kelemen gyógyszerész. Arad.

Főraktár Fogarason:

Dr. Kontesveller Károly, Hermann P. János, Steinburg A. Pildner
gyógyszerészeknél.

Van szorencsém tisztelettel értesíteni, hogy helyben (Hid-utca I. sz. alatt)

— női —
divat-termet
nyitottam.

Bécsi tartózkodásom alatt bő alkalmam volt e szakban kellő ismereteket szerezni, úgy, hogy képes leszek igen tisztelt megbízóimat minden tekintetben kielégíteni.

Fogaras, 1908. március hó.

Kiváló tisztelettel:

Özv. Maetz Emma.

Tanuló leányok felvételnek

Szőlőoltványok.

Fajtiszta Ripária-Portális alanyon oltott elsőrendű duggyökérzetű, teljes felelősség mellett szállítok — következő fajokban:

Borfajok: Erdei, Olasz-Rizling, Kövidinka, Nemes Kadarka, Furmint, Slankamenka, Burgund, Oporto, Mézes-fehér, Karbenet, Sárféher, Ezerjő, Mirkovácsi, Muskotály.

Csemegefajok: fehér és piros Chasselas, Passatuti.

1000 darab sima zöldoltvány . . .	80 kor.
1000 " gyökeres I. oszt., 2 éves	180 "
1000 " " II. osztály . . .	140 "
1000 " sima Ripária-Portális I. o.	16 "
1000 " " " II. o.	9 "
1000 " gyökeres I. osztály . . .	30 "
1000 " " II. osztály . . .	18 "
1000 " fásoltvány I. osztály . . .	200 "
1000 " " II. osztály . . .	140 "

Tavaszi szállításra is elfogadok már most rendelést. Előlegül az ár egynegyed részét beküldeni sziveskedjek.

Bort a legjobb minőségben napi ár szerint szállítok.

Tisztelettel

Sárkány József,
Gyöngyös, (Hevesm.)

A magyar újságírás szenzációi!

A NAP

A magyar közönség legkedvesebb lapja!

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kéri-lehetetlen szószólója.

Főszerkesztő:

BRAUN SÁNDOR. LENGYEL ZOLTÁN.

Naponként **125.000** példány!

Egy szám: 2 krajcár.

A NAP előfizetési ára:

Egész évre . 16 K. | Negyedévre . 4 K.
Félévre . . . 8 K. | Egy hónapra 1.40 K.

FIDIBUSZ.

A legkitünőbb magyar élclap.

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg, — pompás képek!

Mesésen olcsó!

Egy szám: 5 krajcár.

A FIDIBUSZ előfizetési ára:

Egész évre . 6 K. | Negyedévre 1.50 K.
Félévre . . . 3 K. | Egy hónapra 50 f.

Aki a „Fidibusz“-ra legalább egy félévre előfizet, ingyen kapja a díszes „Fidibusz-naptár“-t.

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal:
Budapest, Rökk Szilárd-utca 9.

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

Visszelárusítók kerestetnek!

Harisnya nélküli petroleum izzóvilágítás!

5% olaj megtakarítás.

Korommentes!

Szagtalan!

Robbanásmentes!

Eltörhetlen!

Lámpaátalakítás fölösleges.

10" = 1 Kor. 75, 14" = 2 Kor. —, 16" = 2 Kor. 30.

Utánvét és postadíjmentes!

Átnézet díjtalanul!

Petroleum-Glühlicht-Industrie Kronach

(B A Y E R N.)

Visszelárusítók kerestetnek!

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cement-Gyar

Brassóban.

Fogarasban kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedéseiben.

Ny. Thierfeld Dávid könyvnyomdájában, Fogarason.